

§ 100

Keskustakirjaston suunnittelutilanne elokuussa 2015

HEL 2013-007871 T 10 06 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti merkitä tiedoksi keskustakirjaston suunnittelutilanteen. Lisäksi lautakunta suosittaa, että keskustakirjaston yksityiskohtia suunnitellaan ja toteutetaan jatkossa enemmän myös yhdessä eri käyttäjäryhmien kanssa designtoimistojen rinnalla.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään päätökseen:

”Kulttuuri- ja kirjastolautakunta suosittaa, että keskustakirjaston yksityiskohtia suunnitellaan ja toteutetaan jatkossa enemmän myös yhdessä eri käyttäjäryhmien kanssa designtoimistojen rinnalla”

Kannattaja: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää merkitä tiedoksi keskustakirjaston suunnittelutilanteen.

Esittelijän perustelut

Keskustakirjastohanke etenee aikataulun mukaisesti. Rakentaminen on jaettu kahteen vaiheeseen: kellari rakennetaan ensin ja maanpäälliset osat toisessa vaiheessa.

25.08.2015

Rakennuslupa on myönnetty 7.7.2015 ja se on jo lainvoimainen. Hyväksytyt piirustukset ja havainnekuvat esittelee kokouksessa arkkitehti Antti Nousjoki Arkkitehtitoimisto ALA Oy:stä.

Ensimmäisen vaiheen kilpailutuksen voittanut urakoitsija E.M. Pekkinen Oy aloittaa työt tontilla 1.9., mitä juhlistetaan paikan päällä pienimuotoisella aloitustilaisuudella klo 13. Toisen vaiheen urakoitsija valitaan kilpailutuksen jälkeen kesäkuussa 2016.

Kirjasto on teettänyt Kuudes kerros -designtoimistolla työmaa-aitasuunnitelman, joka esitellään kokouksessa. Aita pystytetään syyskuun aikana.

Kirjastorakennuksen toteutussuunnittelu on käynnissä. Alkusyksystä keskitytään erityisesti rakenteiden siirtymien ja liikkeiden tarkempaan tarkasteluun. Irtokalusteiden suunnittelija valitaan syksyllä 2015.

Suunnitelmien ja urakkatarjousten kustannusseuranta on jatkuvaa. Kustannukset ovat pysyneet suunnitelmien mukaisina.

Kirjastoa ympäröivän puiston ja katualueiden suunnittelukilpailutus on 26.8. asti avoinna Hilma-tietokannassa. Rakennusvirasto valitsee suunnittelijan syyskuun lopulla, ja suunnitelma on valmis alkuvuodesta 2016. Alue suunnitellaan yhteistyössä keskustakirjaston suunnitteluryhmän kanssa.

Kirjaston osalta suunnittelun painopisteitä tänä vuonna ovat palvelukonseptit, opasteet, digitaalisuus kirjastotilassa ja tilavarausten hoito. Nämä kaikki ovat aiheita, joista saadaan aineksia myös muiden kirjastojen kehittämiseen. Tilavaraushanke on kaupunkitasoinen, jossa vetovastuussa oleva kirjasto toimii pilottina.

Syksyllä valmistellaan myös kirjaston nimikilpailu. Helsingin Sanomat ja HBL ovat järjestäneet omat kilpailunsa jo aiemmin. Kiinnostus suuren yleisön keskuudessa on ollut vilkasta, mikä puoltaa avointa valintaprosessia. Kilpailun pohjaksi kerätään aikaisemmissa kilpailuissa esiin tulleet ja muuten julkisuutta saaneet nimiehdotukset. Keskustakirjaston verkkosivuille avataan osallistumislomake uusien ehdotusten keräämiseksi. Nimen valitsee kaikista saaduista ehdotuksista tätä tehtävää varten koottava raati. Nimi julkistetaan peruskiven muuraamisen yhteydessä toukokuussa 2016.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500

25.08.2015

tuula.haavisto(a)hel.fi

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 04.03.2014 § 31

HEL 2013-007871 T 10 06 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti, ettei se hyväksy selostusta Keskustakirjaston toiminnallisesta sisällöstä liittyen saunan rakentamiseen. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta edellyttää, että keskustakirjaston toiminnallisia sisältöjä suunniteltaessa saunatilat sisällytetään osaksi Keskustakirjaston toimintaa parhaaksi katsotulla tavalla.

Käsittely

04.03.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Toivo Laitinen: Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää että se ei hyväksy selostusta Keskustakirjaston toiminnallisesta sisällöstä liittyen saunan rakentamiseen. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta edellyttää, että keskustakirjaston toiminnallisia sisältöjä suunniteltaessa saunatilat sisällytetään osaksi Keskustakirjaston toimintaa parhaaksi katsotulla tavalla.

Kannattajat: Päivi Storgård

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: Ponsiluontoinen vastaesitys

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta hyväksyy selostuksen Keskustakirjaston toiminnallisesta sisällöstä liittyen saunan rakentamiseen, koska kokouksessa 11.10.2011 tehtiin vain hyvin vähän ponsiluontoinen selvitystoive.

Keskustakirjasto on lähikirjastoja täydentävä ja Helsingin yleisen kirjaston keskustakirjastoroolia kehittävä uusi rakennus, jonka 96 miljoonan kustannusarviosta puuttuu yhä 16 miljoonaa. Valtio on mukana vain kertaluontoisesti itsenäisyyden juhlavuoden 2017–18 ponnistuksena.

Lautakunta on vuosi sitten linjannut, että lähikirjastojen turvaaminen ja uusien alueiden lähikirjastojen, esim. Mellunmäessä, on tärkeää ja selvitysvaateesta kiinnipitäminen uhkaa koko hankkeen aikataulua.

Sauna on suomalaisille ihmisille tärkeää, ja se on myös maailmalla yksi asia, josta meidät tunnustetaan. Ei ole silti, näillä esittelytiedoilla, itsetarkoitus, että sauna tulisi ehdottomasti sisällyttää uuteen rakennukseen.

Saunaan varatun tilan paikalle on mahdollista toteuttaa innostava ja luova tila kaikkien kävijöiden, ei vain maksavien saunavieraiden, käyttöön.

Töölönlahdella pitää olla luovaa elämää, ihmisten luontevaa liikkumista, ja mielellään sauna ja tanssilavamahdollisuus. Nyt sitä täyttävät kulttuurirakennukset ja Kallion ja Töölön kaupunginosien näköyhteyden peittävät korkeat toimistorakennukset radanvarressa.

Jos julkinen sauna halutaan elävöittämään aluetta, kannattaisi lautakunnan mielestä selvittää saunan mahdollisuutta osana kahvila/ravintolapaviljonkia, jonka voisi suunnitella vanhan makasiinifragmentin yhteyteen. Kaavan mukaan tämä olisi hyvin mahdollista, ja käyttäjäkustannukset jäisivät varmaan pienemmiksi. Päätöksenteko makasiinifragmentin osalta kuuluu muille kaupungin elimille.

Kannattajat: Juha-Pekka Väisänen

Lautakunta sopi käsittelyjärjestykseksi äänestää ensin Toivo Laitisen vastaehdotuksesta, jonka voittaessa Kolasen vastaesitys raukeaisi. Jos taas esittelijän pohjaesitys voittaisi tämän ensimmäisen äänestyksen, niin äänestettäisiin Kolasen vastaehdotuksesta pohjaesitystä vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää että se ei hyväksy selostusta Keskustakirjaston toiminnallisesta sisällöstä liittyen saunan rakentamiseen. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta edellyttää, että keskustakirjaston toiminnallisia sisältöjä suunniteltaessa saunatilat sisällytetään osaksi Keskustakirjaston toimintaa parhaaksi katsotulla tavalla.

Jaa-äännet: 4

Jaana Alaja, Risto Kolanen, Sami Muttilainen, Juha-Pekka Väisänen

Ei-äännet: 4

Verna Castren, Toivo Laitinen, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa

Tyhjä: 1

Timo Vuori

Poissa: 0

Puheenjohtajan ääni ratkaisi EI-ehdotuksen puolesta, jolloin Kolasen vastaehdotus raukesi.

Risto Kolanen, eriävä mielipide:

Mielestäni Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan olisi pitänyt hyväksyä selostus Keskustakirjaston toiminnallisesta sisällöstä liittyen saunan rakentamiseen esittelijän ehdotuksen mukaan, koska se voi pahimmillaan uhata Keskustakirjaston aikataulua. Kirjallinen esittely kokoukselle on sinänsä aika niukkaa ja wau-arkkitehtuurin osalta ehkä mielipiteenomaista, mutta lautakunnan jäsenet saivat erikseen keskustakirjastoinfossa 13.2.2014 ja lautakunnan seminaarissa 24.2.2014 aiheesta riittävän esittelyn.

Esittelijä on hyvin tunnollisesti tulkinut edellisen lautakunnan, johon kuuluin, kokouksessaan 11.10.2011 tekemää hyvin väljää ponsiluontoista selvitystoivetta: ”Lisäksi lautakunta katsoo, että tulisi vielä selvittää mahdollisuus sisällyttää julkinen sauna kirjaston tiloihin”. Äänestin jäsen Lasse Liemolan kanssa esitystä vastaan jo silloin, koska selvitystoive vei mielestäni julkisen keskustelun fokusta väärään suuntaan yli 15 vuotta eläneessä hankkeessa, joka nyt perustellaan ei-kaupallisena julkisena tilana ja uudentyypisenä kulttuuri- ja monitoimirakennuksena ydinkeskustan kaupallisten rakennusten keskellä. Liemolan eriävässä mielipiteessä luki, että ”Sauna- ja kirjastokulttuurin yhdistäminen uudessa ”Keskustakirjasto” -nimellä kulkevassa hankkeessa on tulevaisuuteen tähtäävälle mediakeskukselle kovin vieras funktio”. Keskustakirjaston arkkitehtuurikilpailun voittajaehdotukseen sisältyi sauna vasta pyynnöstä kilpailun toisessa vaiheessa. Nyt saunaratkaisua on tutkittu tarkemmin, eikä se luontevasti asetu valitun ehdotuksen suunnitelmaan. Lisäksi julkisen saunan sisällyttäminen ei-kaupallisen kirjastotoiminnan yhteyteen ei ole kirjaston toiminnan kannalta mielekäs, esittely perustelee arkijärkisesti.

Keskustakirjasto on lähikirjastoja täydentävä ja Helsingin yleisen kirjaston keskuskirjastoroolia kehittävä uusi rakennus, jonka 96 miljoonan kustannusarviosta puuttuu yhä 16 miljoonaa. Valtio on mukana vain kertaluontoisesti itsenäisyyden juhluvuoden 2017–18 ponnistuksena. Yksityistä sponsorirahaa on etsitty. Lautakunta on vuosi sitten linjannut, että lähikirjastojen turvaaminen ja uusien alueiden lähikirjastojen, esim. Mellunmäkeen, on tärkeää.

Keskustakirjaston tulevaa rakentamista ei saa uhata pikkupoliittikkomaisella ehtojen asettelulla, jossa kulttuuripolitiikan peruslinjaus on lillukanvarsissa ja selvitysvaateesta kiinnipitäminen

25.08.2015

uhkaa koko hankkeen aikataulua. Tässä asiassa olisi hyvä luottaa arkkitehdin näkemykseen, jossa asiaa on selvitetty.

Sauna on suomalaisille ihmisille tärkeää, ja se on myös maailmalla yksi asia, josta meidät tunnustetaan. Ei ole silti, näillä esittelytiedoilla, itsetarkoitus, että sauna tulisi ehdottomasti sisällyttää uuteen rakennukseen.

Saunaan varatun tilan paikalle on mahdollista toteuttaa innostava ja luova tila kaikkien kävijöiden, ei vain maksavien saunavieraiden käyttöön. Suullisessa esittelyssä saunan ylläpitokustannusten on arvioitu kaatuvan kaupungin harteille. Helsingin kirjastotoimessa ei ole erityistä saunarakennus- ja ylläpitoasiantuntemusta. Töölönlahdella pitää olla luovaa elämää, ihmisten luontevaa liikkumista, ja mielellään sauna ja tanssilavamahdollisuus. Nyt sitä täyttävät kulttuurirakennukset ja Kallion ja Töölön kaupunginosien näköyhteyden peittävät korkeat toimistorakennukset radanvarressa.

Jos julkinen sauna halutaan elävöittämään aluetta, kannattaisi selvittää saunan mahdollisuutta osana kahvila/ravintolapaviljonkia, jonka voisi suunnitella vanhan makasiinifragmentin yhteyteen. Kaavan mukaan tämä olisi hyvin mahdollista, ja käyttäjäkustannukset jäisivät varmaan pienemmiksi. Päätöksenteko asiassa kuuluu muille kaupungin elimille kuin kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle.

Sami Muttilainen, eriävä mielipide:

Mikäli keskustakirjasto aikanaan tulee, olisi yleisen bastun byggaminen keskustakirjaston läheisyyteen esim. makasiinien itkumuurin jäännöksiin tai Tölikän rantsuun skönen ääreen soveltuvampi idea. Se elävöittäisi rafloineen aluetta kokonaisuutena paremmin. Keskustakirjastoa on markkinoitu kaikille avoimena tilana, pelkällä kirjastokortilla saunaan ei ole asiaa. Tilaussaunoja Stadissa riittää, toivottavasti tämä ei ole yksi muiden joukossa. Kuluttajaystävällinen hinta niin ettei Stadille koidu liikaa ylläpitokustannuksia ovat haaste. Vaikka pienet kivijalkayrittäjät ovatkin tervetulleita sopivassa suhteessa, ne eivät saa viedä liikaa avointa tilaa.

Jostain syystä saunaa ei huomioitu keskustakirjaston arkkitehtuurikilpailun yhteydessä, vaikka edellinen kirjastolautakunta oli sen kannalla. Lisäksi asiasta on tehty valtuustoaloite jo v. 2009. Keskustakirjaston budjetista puuttuu yhä 16 miljoonaa ja pelkästään muutoksen saaminen arkkitehtuuriseen luomukseen nostaa hintalappua entisestään.

On hienoa, että kirjastoa kehitetään ja se on tulevaisuudessa muutakin kuin lukusali, mutta kun kirjastoa suunnitellaan enemmän saunan kuin

25.08.2015

kirjaston ehdoilla ollaan hukassa. Kirjasto ei tarvitse "hattaroita ja tekojäärataa." Kirjasto painii lähivuosina kirjastoverkon ja henkilöstöressurssien kanssa, niiden säilyminen ja tärkeys tuleekin huomioida ensisijaisesti

25.02.2014 Pöydälle

11.06.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Anna-Maria Soininvaara, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi